

Marian Wojtas, autor i redaktor *Słownika biograficznego żołnierzy Batalionów Chłopskich*, t. I - V. Urodził się 21 listopada 1925 r. w Michałowie pow. tomaszowski na Lubelszczyźnie. Od 1942 r. był żołnierzem Batalionów Chłopskich, nosił pseudonim „Karp”, a od 1943 r. do 15 sierpnia 1944 - żołnierzem Państwowego Korpusu Bezpieczeństwa (PKB), struktury związanej z Armią Krajową, w obwodzie Tomaszów Lubelski. W 1951 r. ukończył historię na Wydziale Humanistycznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Jest autorem kilkudziesięciu artykułów na temat BCH, uczestnikiem wielu spotkań z osobami zainteresowanymi walką narodu polskiego w czasie II wojny światowej na terenie Polski, a szczególnie na Lubelszczyźnie. Profesor dr hab. Stanisław Kaczor nazywa Go „Człowiekiem - Instytucją”, który podjął się tak wielkiego zadania, jakim jest opracowanie *Słownika...*

Słownik... ma charakter publikacji dokumentacyjno-naukowej. Inicjatorom, zespołowi redakcyjnemu i autorowi chodziło głównie o zarejestrowanie osób wywodzących się z warstwy chłopskiej, która w okresie międzywojennym, choć najliczniejsza, nie była doceniana, a jakże często dyskryminowana przez władze sanacyjne. Mimo to, gdy zaszła potrzeba walki o Polskę, chłopci jako jedni z pierwszych w różnych formach ją podjęli. Poza organizacjami wybitnie ludowymi, jak Bataliony Chłopskie, Ludowy Związek Kobiet, Ludowa Straż Bezpieczeństwa. Chłopska Organizacja Wolności „Raclawice”, Konfederacja Tatrzańska, Młody Las, chłopci brali też udział w Armii Krajowej, Armii Ludowej i w organizacjach regionalnych w bezpośredniej walce oraz poprzez dywersję i liczne sabotaże, przykładem Powstanie Zamojskie i walki w Puszczy Solskiej.

Po ukazaniu się pięciu tomów *Słownika biograficznego żołnierzy Batalionów Chłopskich* w latach 1998, 2001, 2005, 2007 i 2010 wydawało się, że zainteresowanie tematem wygaśnie. Stało się jednak inaczej. Publikacja tomu piątego obejmującego głównie województwa świętokrzyskie i mazowieckie, wywołała oddźwięk w pozostałych województwach: małopolskim, łódzkim, podkarpackim oraz ze strony członków BCH z dawnych województw lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i wołyńskiego, będących obecnie w granicach Ukrainy. Polacy z tych ostatnich województw lata okupacji odczuli szczególnie dotkliwie. Poza walką z Niemcami członkowie organizacji związanych z ruchem ludowym (BCh, SL „Roch”) musieli tam bronić własnego życia przed sąsiadami, którzy przystali do Ukraińskiej Powstańczej Armii, silnie powiązanej z okupantem niemieckim.

Coraz mniej żyje byłych członków konspiracyjnego ruchu ludowego z tamtych terenów. Mieszkają przeważnie na północy i zachodzie naszego kraju. Ich rodziny są zadowolone, że ktoś upamiętnia walkę o wolną Polskę i przetrwanie na Kresach, że ktoś usiłuje niektóre fakty i zdarzenia zapisać dla następnych pokoleń. Będzie to niezniszczalny pomnik dla tych, którzy na zawsze tam pozostali. Kombatanci i niektórzy publicyści nazywają *Słownik...* „Panteonem Żołnierzy Batalionów Chłopskich”.

Andrzej Zdunek

Przypomnijmy. **Bataliony Chłopskie** składały się w swej dominującej części z młodych ludzi wsi, ukształtowanych ideowo i moralnie w działających przed wojną na wsi „Wiciach” i „Siewie”, które to organizacje wielu historyków i pedagogów do dziś nazywa wyjątkowym zjawiskiem oświatowym i wychowawczym. To dzięki tym organizacjom i ich członkom, wychowanym w duchu idei ogólnoludzkich wartości moralnych, wyrosły Bataliony. Była to formacja zbrojna wysoce ideowa. W Batalionach Chłopskich panowała przyjaźń, życzliwość, koleżeństwo, szczerłość, uczciwość, solidarność. Nie było donosów, nie było zdrad, nikt nie splamił sobie rąk bratnią krwią. Brzydziliśmy się chciwością, egoizmem, karierowiczostwem, kłamstwem.

W 1944 roku na terenie 166 powiatów zrzeszonych było 157 000 żołnierzy BCH i 20 000 członkiń Ludowego Związku Kobiet. Była to druga co do wielkości siła polskiego zbrojnego podziemia. Bieżącą walkę z okupantem podejmowało 70 oddziałów partyzanckich i około 400 oddziałów specjalnych, które przeprowadziły kilka tysięcy akcji bojowo-dywersyjnych. Znałe jest bohaterstwo naszych żołnierzy w czasie trwającego od grudnia 1942 roku do września 1943 roku Powstania Zamojskiego, w którym dominującą rolę odegrały Bataliony Chłopskie. (...)

Stanisław Ozonek, *Jesteśmy dumni z przynależności do Batalionów Chłopskich*

[w.] *Słownik biograficzny żołnierzy Batalionów Chłopskich*, t. V, Lublin 2010, s. 28

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Wielki koncert kolęd i pieśni patriotycznych, żołnierskich i partyzanckich w wykonaniu Zespołu Tańca Ludowego UMCS

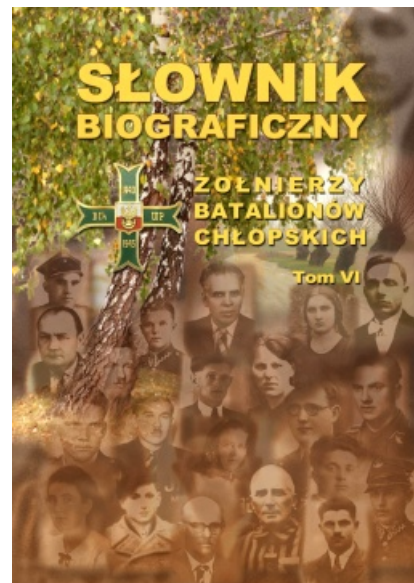
pod dyrekcją **Lecha Leszczyńskiego**

Dyrektor senior, założyciel i choreograf **Stanisław Leszczyński**

Przybieżeli do Betlejem żołnierze... Lulajże Jezuniu na polskiej ziemi

oraz prezentacja

**Słownika biograficznego
żołnierzy Batalionów Chłopskich, tom VI**
pod redakcją **Mariana Wojtasa**

Zapraszamy

Zespół Tańca Ludowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

powstał w 1953 roku. Jest najstarszym reprezentacyjnym studenckim Zespołem artystycznym UMCS, założonym i przez 55 lat kierowanym przez magistra **Stanisława Leszczyńskiego**, osobę niezwykle zasłużoną dla kultury polskiej. Głównym celem działalności Zespołu jest roztańczenie i rozśpiewanie młodzieży akademickiej oraz uwalnianie jej na piękno muzyki, słowa, ruchu i gestu. Zespół liczy około 300 osób, a dotychczas tańczyło w nim ponad 7 tysięcy studentów. Wychowankowie Zespołu Tańca Ludowego UMCS są kierownikami ponad 40 zespołów folklorystycznych w różnych zakątkach kraju. Od 2008 roku dyrektorem, kierownikiem artystycznym i choreografem jest magister **Lech Leszczyński**, instruktor-choreograf I kategorii z zakresu tańca ludowego.

Na swym koncie Zespół może odnotować ponad 300 wojaży za granicę do 56 krajów na pięciu kontynentach, gdzie dał ponad 8000 koncertów. Występował m.in. w siedzibie UNESCO w Wiedniu, gdzie brał udział w programie „Światło i ciemność” organizowanym pod patronatem UNESCO-UNICEF. Koncert ten był transmitowany przez telewizję na cały świat, a dochód przeznaczony został na pomoc dzieciom Trzeciego Świata.

Zespół czterokrotnie prezentował swój program artystyczny Papieżowi Janowi Pawłowi II, występował na międzynarodowym Festiwalu Olimpijskim i uroczystym otwarciu Igrzysk Olimpijskich w Seulu, skąd przy-

wiół trzydzieści sześć medali olimpijskich. Zespół nagrał kilka płyt długogrających (we Francji i w Polsce) oraz wiele wideokaset. W swoim repertuarze ma dziesięć bogatych programów obejmujących tańce, pieśni narodowe i regionalne oraz tańce i melodie ludowe innych narodów.

Zespół Tańca Ludowego może poszczycić się licznymi nagrodami i wyróżnieniami, m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi, dyplomami Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Kultury i Sztuki, Nagrodą im. Oskara Kolberga „Za Zasługi dla Kultury Ludowej” oraz wyróżnieniem „Serce dla Serc” w dziedzinie rozślawiania imienia Polski przyznawanym przez Kościół Polskokatolicki w Lublinie. Do najbardziej liczących się międzynarodowych wyróżnień należą: Srebrna Kolia XXIV Światowego Festiwalu Folklorystycznego w Dijon (Francja), Nagroda Europejska FVS za zasługi w upowszechnianiu folkloru, Złota Artemida na Festiwalu Folklorystycznym w Efezie (Turcja), nagroda - eccelente, złoty medal i dwa puchary dla Zespołu i duetu tanecznego w Gorizia (Włochy). Zespół jest honorowym współobywatelem miast: Sencuk (Turcja) i Rexburg (USA). Do licznych sukcesów Zespołu należy zaliczyć udział w programie artystycznym EXPO '92 w Seville (Hiszpania), EXPO '2000 w Hanowerze (Niemcy), EURO-GATE '2000 w Taipei (Tajwan), a także w X Międzynarodowych Targach Turystycznych HOLIDAY WORLD 2001 w Pradze. Od 1974 roku Zespół jest gospodarzem Studium Folklorystycznego dla Instruktorów Zespołów Polonijnych w Lublinie, kultywując piękno polskiego folkloru wśród naszych rodaków rozsianych po całym świecie.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Wielki koncert kolęd i pieśni patriotycznych, żołnierskich i partyzanckich w wykonaniu Zespołu Tańca Ludowego UMCS

pod dyrekcją **Lecha Leszczyńskiego**

Dyrektor senior, założyciel i choreograf **Stanisław Leszczyński**

Przybieżeli do Betlejem żołnierze... Lulajże Jezuniu na polskiej ziemi

oraz prezentacja

Słownika biograficznego
żołnierzy Batalionów Chłopskich, tom VI
pod redakcją **Mariana Wojtasa**

Koncert i prezentacja odbędą się
w czwartek 8 stycznia 2015 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturylsm.pl
Wstęp wolny